

V Bruseli 14. októbra 2022
(OR. en)

13625/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0334(NLE)**

**FREMP 212
JAI 1320
COVID-19 166
FRONT 368
MI 747
SAN 563
TRANS 645
IPCR 96
COCON 54**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	14. októbra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 681 final
Predmet:	Návrh ODPORÚČANIA RADY, ktorým sa mení odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 681 final.

Príloha: COM(2022) 681 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 10. 2022
COM(2022) 681 final

2022/0334 (NLE)

Návrh

ODPORÚČANIE RADY,

**ktorým sa mení odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 o koordinovanom prístupe na
uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Keď Komisia 25. novembra 2021 prijala svoj návrh, ktorý bol neskôr prijatý ako odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19¹, epidemiologická situácia týkajúca sa pandémie COVID-19 bola výrazne iná ako dnes. V tom čase v Únii stále prevládal variant delta, ktorý vyvolával značné obavy. O viac než desať mesiacov neskôr sa dominantným variantom v Únii (v podobe rôznych subvariantov) stal vysoko prenosný variant omikron².

Omikron vedie v porovnaní s predchádzajúcim variantom delta k menej závažnému priebehu ochorenia, čo možno aspoň čiastočne pripísať ochrannému účinku očkovania a predchádzajúcej infekcie³. V dôsledku toho a v kombinácii s touto vyššou mierou ochrany je tlak na systémy zdravotnej starostlivosti momentálne na zvládnuteľnej úrovni, a to aj v čase krátkodobých vrcholov epidémie, ako bola napríklad vlna spôsobená subvariantmi omikron BA.4 a BA.5 v priebehu leta 2022.

Ako Komisia neustále zdôrazňuje, akékoľvek obmedzenia voľného pohybu zavedené v reakcii na pandémiu COVID-19 nesmú presahovať rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na ochranu verejného zdravia. Ako sa uvádza v bodoch 1 a 2 odporúčania (EÚ) 2022/107, všetky takéto opatrenia by sa mali v súlade so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti zrušiť hneď, keď to umožní epidemiologická situácia. Do augusta 2022 členské štáty zrušili všetky opatrenia ovplyvňujúce voľný pohyb osôb v Únii vrátane požiadavky pre cestujúcich mať digitálny COVID preukaz EÚ.

S cieľom zohľadniť aktuálnu situáciu Komisia navrhuje upraviť prístup stanovený v odporúčaní (EÚ) 2022/107. V tomto odporúčaní by sa malo predovšetkým zdôrazňovať, že v tomto štádiu pandémie by členské štáty v zásade nemali zavádzať žiadne obmedzenia voľného pohybu osôb súvisiace s pandemiou z dôvodu ochrany verejného zdravia. Vlna z leta 2022 je príkladom toho, ako vysoká cirkulácia vírusu spôsobená vznikom nového znepokojujúceho variantu nemusí nutne viesť k výraznému tlaku na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti. Zvýrazňuje sa tým dôležitosť obozretného prístupu pri zvažovaní zavedenia cestovných obmedzení na základe počtu prípadov alebo v prípade prítomnosti nového variantu.

Zároveň ako uvádza Komisia vo svojom oznámení z 2. septembra 2022⁴, globálna pandémia COVID-19 sa ešte neskončila. Nie je možné vylúčiť nové vlny infekcií, ktoré môžu spôsobiť zhoršenie epidemiologickej situácie, a to aj v dôsledku vzniku nových znepokojujúcich variantov. Podľa správy Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) zo 7. októbra 2022 epidemiologická situácia naznačuje nárast prenosu vo väčšine členských štátov, no bez náznaku zmien v distribúcii cirkulujúcich variantov⁵. Komisia preto vyzvala členské štáty, aby pokračovali v koordinácii úsilia pri plánovaní pripravenosti v celej Únii. V rámci tohto úsilia Európsky parlament a Rada 29. júna 2022 predĺžili obdobie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2021/953 o digitálnom COVID preukaze EÚ do 30. júna 2023⁶.

¹ Ú. v. EÚ L 18, 27.1.2022, s. 110.

² <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>.

³ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/latest-evidence/clinical>.

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Reakcia EÚ na COVID-19: príprava na jeseň a zimu 2023 [COM(2022) 452 final].

⁵ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1034 z 29. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný

Predĺžením rámca digitálneho COVID preukazu EÚ sa zaručí, že občania Únie budú môcť naďalej využívať výhody interoperabilných a vzájomne uznávaných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia v situáciách, v ktorých by členské štáty mohli považovať za potrebné dočasne opäť zaviesť určité obmedzenia voľného pohybu z dôvodu ochrany verejného zdravia. Zároveň je dôležité zdôrazniť, že nariadenie (EÚ) 2021/953 v žiadnom prípade neukladá členským štátom povinnosť v súvislosti s uplatňovaním práva na voľný pohyb vyžadovať dôkaz o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia⁷.

Ak sa členský štát v reakcii na výrazné zhoršenie epidemiologickej situácie predsa len domnieva, že obmedzenia voľného pohybu sú potrebné na ochranu verejného zdravia a primerané, tieto obmedzenia by sa mali obmedziť výhradne na požiadavku, aby mali cestujúci platný digitálny COVID preukaz EÚ. Pri stanovovaní toho, či by sa situácia mala kvalifikovať ako výrazné zhoršenie epidemiologickej situácie, by členské štáty mali zohľadniť predovšetkým tlak na ich systém zdravotnej starostlivosti v dôsledku ochorenia COVID-19, najmä z hľadiska počtu prijatých pacientov a pacientov hospitalizovaných v nemocniciach a na jednotkách intenzívnej starostlivosti. ECDC v tejto súvislosti uverejňuje príslušné údaje o vývoji epidemiologickej situácie⁸.

Vzhľadom na to, že domáce faktory za normálnych okolností viac ovplyvňujú epidemiologickú situáciu ako cezhraničné cestovanie, by členské štáty mali takisto posúdiť, či je pravdepodobné, že takéto obmedzenia budú mať pozitívny vplyv na epidemiologickú situáciu vrátane výrazného zníženia tlaku na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti. V takýchto situáciách môžu byť pri spomaľovaní šírenia ochorenia COVID-19 namiesto cestovných obmedzení účinné vnútroštátne nefarmaceutické opatrenia, ako je nosenie rúška, vetranie a obmedzenie fyzického kontaktu, ak sa vykonajú včas a komplexne a ak ich spoločnosť uplatní v dostatočnej miere⁹.

Pokiaľ ide o možnú požiadavku mať platný digitálny COVID preukaz EÚ, zmeny zavedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1034¹⁰ by sa mali v odporúčaní (EÚ) 2022/107 zohľadniť. V prvom rade treba objasniť, že iné členské štáty môžu uznávať digitálne COVID preukazy EÚ vydané osobám, ktoré sa zúčastňujú na klinickom skúšaní vakcín proti ochoreniu COVID-19, a zrušiť pre ne obmedzenia voľného pohybu. Na účely uľahčenia výkonu práva na voľný pohyb občanov Únie, ktorí boli zaočkovaní vakcínou proti ochoreniu COVID-19, v prípade ktorej sa skončil proces WHO na zaradenie do zoznamu na

pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 37). Toto nariadenie bolo sprevádzané nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1035 z 29. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/954 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ), pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území členských štátov alebo v nich majú oprávnený pobyt, počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 46).

⁷ Pozri aj odôvodnenie 14 nariadenia (EÚ) 2021/953: „Cieľom tohto nariadenia je uľahčiť uplatňovanie zásad proporcionality a nediskriminácie, pokiaľ ide o obmedzenia voľného pohybu počas pandémie ochorenia COVID-19, pri súčasnom zabezpečení vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia. Nemalo by sa to chápať tak, že má uľahčovať alebo podporovať prijímanie obmedzení voľného pohybu alebo obmedzení iných základných práv v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 vzhľadom na ich škodlivý účinok na občanov Únie a podniky [...]“.

⁸ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>.

⁹ Pozri aj oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom COVID-19 – Podpora pripravenosti a reakcie EÚ: pohľad do budúcnosti [COM(2022) 190 final].

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1034 z 29. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 37).

núdzové použitie, by sa malo členským štátom zároveň odporučiť, aby akceptovali digitálne COVID preukazy EÚ vydané na základe podania takýchto vakcín. Okrem toho teraz možno vydávať potvrdenia o vykonaní testu a potvrdenia o prekonaní ochorenia na základe laboratórnych antigénových analýz.

Vzhľadom na ich osobitnú situáciu alebo plnenie úloh zásadného významu by sa určité kategórie cestujúcich mali oslobodiť od prípadnej požiadavky mať digitálny COVID preukaz EÚ. Vzhľadom na aktuálnu bezpečnostnú situáciu je dôležité, aby boli v tomto zozname výslovne zahrnutí diplomati, pracovníci medzinárodných organizácií, osoby pozvané medzinárodnými organizáciami, ktorých fyzická prítomnosť je potrebná na riadne fungovanie týchto organizácií, vojenský personál, humanitárni pracovníci a pracovníci civilnej ochrany. Tento zoznam by mal zahŕňať aj osoby uvedené v článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382¹¹ a mal by byť v súlade s návrhom Komisie na odporúčanie Rady týkajúce sa koordinovaného prístupu k cestovaniu do Únie počas pandémie COVID-19¹². Súčasne by to však členským štátom nemalo brániť v tom, aby týmto kategóriám osôb ponúkli možnosť očkovania a testovania.

V záujme schopnosti rýchlej reakcie na novovznikajúce varianty SARS-CoV-2 by sa mala zachovať „núdzová brzda“, v rámci ktorej by sa mohli k digitálnemu COVID preukazu EÚ prijímať doplnujúce opatrenia. Na to, aby sa dosiahol súlad s uvedenými zmenami, je potrebné objasniť, že postup núdzovej brzdy by sa mohol použiť v reakcii na vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť s cieľom spomaliť jeho šírenie prostredníctvom cestovných obmedzení, získať čas na mobilizáciu núdzovej kapacity nemocníc a spustiť vývoj vakcín. Mohol by sa použiť aj v situáciách, keď sa epidemiologická situácia rýchlo a závažne zhorší spôsobom, ktorý naznačuje vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť.

Ak členský štát zavedie požiadavku na predloženie platného digitálneho COVID preukazu EÚ alebo ak prijme ďalšie opatrenia v súlade s postupom núdzovej brzdy, mal by o tom bezodkladne informovať Komisiu a ostatné členské štáty prostredníctvom siete integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR) a poskytnúť informácie o dôvodoch, očakávanom vplyve, nadobudnutí účinnosti a dĺžke trvania akýchkoľvek takýchto cestovných obmedzení. Mal by pritom uviesť aj informácie, prečo je zavedenie týchto cestovných obmedzení v súlade so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti, napríklad z dôvodu osobitej geografickej situácie príslušného členského štátu alebo mimoriadnej zraniteľnosti jeho vnútroštátneho systému zdravotnej starostlivosti.

V záujme získania včasných, relevantných a reprezentatívnych informácií o vzniku a cirkulácii znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantov vyžadujúcich si pozornosť by členské štáty mali posúdiť cirkuláciu rôznych variantov SARS-CoV-2 v rámci komunity tak, že vyberú reprezentatívne vzorky na sekvenovanie, vykonajú genetickú charakterizáciu a nahlásia výsledky typizácie variantov v súlade s usmernením o sekvenovaní, ktoré vydalo ECDC¹³.

Nadalej je dôležité zaistiť aj to, aby informácie o akýchkoľvek nových opatreniach boli čo najskôr verejne dostupné. Ako uviedla Komisia vo svojom oznámení z 2. septembra 2022, členské štáty by skutočne mali robiť maximum pre to, aby boli potenciálni cestujúci dobre informovaní o možných cestovných obmedzeniach, ktorým môžu čeliť pri vstupe do iného

¹¹ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

¹² COM(2022) 680 final.

¹³ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/methods-detection-and-characterisation-sars-cov-2-variants-second-update>.

členského štátu. Webová platforma Re-open EU¹⁴ zostáva hlavným referenčným bodom pre každého, kto cestuje v rámci Únie.

Komisia zároveň navrhuje ukončiť semaforovú mapu¹⁵, ktorú od prijatia odporúčania Rady (EÚ) 2020/1475¹⁶ v októbri 2020 uverejňuje ECDC. S ohľadom na epidemiologický vývoj bola metodológia tejto mapy upravená vo februári 2021¹⁷, júni 2021¹⁸ a januári 2022¹⁹. Jej posledná iterácia, ktorá používala 14-dňovú mieru oznámených prípadov váženú podľa zaočkovanosti, vychádzala zo skúseností s variantom delta. Vysoký počet infekcií spôsobených variantom omikron však viedol k tomu, že veľká časť mapy bola „tmavočervená“, hoci všetky členské štáty zrušili obmedzenia voľného pohybu. Keďže členské štáty upravili svoje režimy testovania, viacero regiónov bolo označených ako „tmavosivé“, keďže nahlasovaná miera testovania klesla pod hranicu stanovenú v odporúčaní (EÚ) 2022/107. Toto nové zameranie stratégií testovania smerom k reprezentatívnym vzorkám obyvateľstva sa v dohľadnej budúcnosti nezmení. V dôsledku toho semaforová mapa už viac primerane neodráža epidemiologickú situáciu v Únii. Na základe diskusií s členskými štátmi a Komisiou ECDC už v júli 2022 dočasne pozastavilo uverejňovanie tejto mapy.

V dôsledku toho Komisia zároveň navrhuje spolu so semaforovou mapou odstrániť aj odkazy na osobitné ďalšie opatrenia pre osoby cestujúce z „tmavočervených“ oblastí. ECDC bude v každom prípade naďalej uverejňovať údaje o relevantných epidemiologických indikátoroch²⁰. Naďalej tak bude možné porovnávať epidemiologickú situáciu v rôznych regiónoch, najmä v prípade jej zhoršenia.

A nakoniec povinné predkladanie formulárov na vyhľadanie cestujúceho (ďalej len „FVC“) v súvislosti s cestovaním v rámci EÚ na účely vyhľadávania kontaktov predstavuje dodatočnú požiadavku pri výkone práva na voľný pohyb. Takáto požiadavka je preto oprávnená len vtedy, keď je to nevyhnutné a primerané. Členské štáty by nemali požadovať predkladanie FVC najmä od cestujúcich, ktorí využívajú súkromnú prepravu, či už automobil, bicykel alebo pešiu chôdzu. Dôvod je ten, že expozícia takýchto cestujúcich je nevyhnutne menej intenzívna ako v prípade verejnej dopravy a že zvyčajne poznajú identitu osôb, ktoré cestujú s nimi.

Zároveň v prípade, že členské štáty budú chcieť aktivovať vyhľadanie kontaktov cezhraničných cestujúcich, majú na výmenu údajov o cestujúcich k dispozícii spoločné nástroje, napríklad digitálny formulár EÚ na vyhľadanie cestujúceho a platformu na výmenu informácií o FVC, pričom cieľom je zlepšiť možnosti vyhľadávania kontaktov zo strany členských štátov a zároveň obmedziť zaťaženie cestujúcich a prevádzkovateľov dopravy. Ak to umožňuje vnútroštátne právo a v súlade s pravidlami o ochrane údajov by členské štáty mohli na účely vyhľadávania kontaktov takisto zvážiť použitie existujúcich údajov o cestujúcich, aby sa vyhli potrebe predkladania FVC.

Komisia s podporou ECDC bude pokračovať vo svojom pravidelnom preskúmaní odporúčania (EÚ) 2022/107. V prípade potreby navrhne ďalšie zmeny s ohľadom na nový epidemiologický vývoj.

¹⁴ <https://reopen.europa.eu/>.

¹⁵ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>.

¹⁶ Odporúčanie Rady (EÚ) 2020/1475 z 13. októbra 2020 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 337, 14.10.2020, s. 3).

¹⁷ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/119 z 1. februára 2021, ktorým sa mení odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 361, 2.2.2021, s. 1).

¹⁸ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/961 zo 14. júna 2021, ktorým sa mení odporúčanie (EÚ) 2020/1475 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 213I, 16.6.2021, s. 1).

¹⁹ Odporúčanie (EÚ) 2022/107.

²⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/country-overviews>.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Toto odporúčanie slúži na vykonávanie existujúcich ustanovení týkajúcich sa obmedzení slobody pohybu z dôvodov ochrany verejného zdravia.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Toto odporúčanie je v súlade s ostatnými politikami Únie vrátane tých, ktoré sa týkajú verejného zdravia a kontrol na vnútorných hraniciach.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä jej článok 21 ods. 2, článok 168 ods. 6 a článok 292.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Článkom 292 ZFEÚ sa Rade umožňuje prijímať odporúčania. Podľa tohto ustanovenia Rada koná na návrh Komisie vo všetkých prípadoch, v ktorých zmluvy ustanovujú, že prijíma akty na návrh Komisie.

To platí aj v súčasnej situácii, keďže je potrebný konzistentný prístup, aby sa zabránilo narušeniam spôsobeným jednostrannými a nedostatočne koordinovanými opatreniami obmedzujúcimi voľný pohyb v rámci Únie. Podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ má každý občan Únie právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam stanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie. Ak sa ukáže, že na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné opatrenie na úrovni Únie, Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať ustanovenia s cieľom uľahčiť výkon týchto práv.

Podľa článku 168 ods. 6 môže Rada na návrh Komisie prijímať aj odporúčania na účely zabezpečenia vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politik a činností Únie.

- **Proporcionalita**

Prijatie jednostranných alebo nekoordinovaných opatrení pravdepodobne povedie k nejednotným a rozdrobeným obmedzeniam voľného pohybu a spôsobí neistotu občanov Únie pri uplatňovaní ich práv v rámci Únie. Návrh neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané na dosiahnutie zamýšľaného cieľa.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuvádza sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V návrhu sa zohľadňujú diskusie s členskými štátmi, ktoré sa uskutočnili v pravidelných intervaloch, dostupné informácie o vyvíjajúcej sa epidemiologickej situácii a relevantné dostupné vedecké dôkazy.

- **Posúdenie vplyvu**

Neuvádza sa.

- **Základné práva**

Sloboda pohybu je základným právom zakotveným v článku 45 Charty základných práv Európskej únie. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno zaviesť obmedzenia len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných. Článok 21 Charty zakazuje obmedzenie na základe štátnej príslušnosti v rámci rozsahu pôsobnosti zmlúv.

Akékoľvek obmedzenia slobody pohybu v rámci Únie odôvodnené na základe ochrany verejného zdravia musia byť nevyhnutné, primerané a založené na objektívnych a nediskriminačných kritériách. Musia byť vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa, pričom nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Žiadny.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Navrhujú sa tieto zmeny odporúčania (EÚ) 2022/107:

- Absencia obmedzení voľného pohybu súvisiacich s pandémiou vrátane povinnosti mať digitálny COVID preukaz EÚ by mala byť normou.
- Ak sú v reakcii na závažné zhoršenie epidemiologickej situácie obmedzenia voľného pohybu aj tak potrebné na ochranu verejného zdravia a sú primerané, mali by sa obmedziť len na požiadavku mať digitálny COVID preukaz EÚ a nemali by sa vzťahovať na osoby cestujúce z nevyhnutných dôvodov, deti a cezhraničných pracovníkov. Ak členský štát zavedie takéto obmedzenia, mal by bezodkladne poskytnúť Komisii a ostatným členským štátom informácie o dôvodoch, očakávanom vplyve, nadobudnutí účinnosti a dĺžke trvania, a mal by ich zrušiť len čo to epidemiologická situácia umožní. Takéto obmedzenia by sa mali prediskutovať v rámci siete integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR), a to aj s cieľom zaistiť súlad s pravidlami týkajúcimi sa cestovania z tretích krajín.
- Členské štáty by mali uznávať potvrdenia o očkovaní vydané v súlade s nariadením (EÚ) 2021/953 pre vakcínu proti ochoreniu COVID-19, v prípade ktorej sa skončil proces WHO na zaradenie do zoznamu na núdzové použitie. Členské štáty by mohli takisto uznávať potvrdenia o očkovaní vydané účastníkom klinických skúšaní podľa článku 5 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/953.
- V bode o potvrdeniach o vykonaní testu sú zahrnuté aj potvrdenia na základe laboratórnych antigénových analýz zahrnutých v spoločnom zozname EÚ antigénových testov na ochorenie COVID-19, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/953.
- Bod o potvrdeniach o prekonaní ochorenia sa obmedzuje na krížový odkaz na nariadenie (EÚ) 2021/953, a to aj s ohľadom na možnosť vydávať takéto potvrdenia na základe antigénových testov, zavedenou delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2022/256²¹.
- Zoznam osôb cestujúcich z nevyhnutných dôvodov by mal zahŕňať aj diplomatov, pracovníkov medzinárodných organizácií alebo osoby nimi pozvané, vojenský personál,

²¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/256 z 22. februára 2022, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953, pokiaľ ide o vydávanie potvrdení o prekonaní ochorenia na základe rýchlych antigénových testov (Ú. v. EÚ L 42, 23.2.2022. s. 4).

humanitárnych pracovníkov, pracovníkov civilnej ochrany a osoby, na ktoré sa vzťahuje článok 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382 a mal by byť v súlade so zoznamom stanoveným v odporúčaní Rady o cestovaní z tretích krajín.

- V rámci „núdzovej brzdy“ možno prijať ďalšie opatrenia na zaistenie koordinovaného prístupu v prípade vzniku nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantov vyžadujúcich si pozornosť.
- Členské štáty by mali posúdiť cirkuláciu rôznych variantov SARS-CoV-2 v rámci komunity tak, že vyberú reprezentatívne vzorky na sekvenovanie, vykonajú genetickú charakterizáciu a nahlásia výsledky typizácie variantov v súlade s usmernením o sekvenovaní, ktoré vydala ECDC.
- Ak členský štát aktivuje núdzovú brzdú v reakcii na vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť, nemal by od cestujúcich, ktorí plnia úlohy zásadného významu alebo nevyhnutne musia cestovať, alebo od cezhraničných pracovníkov požadovať podrobenie sa karanténe alebo samoizolácii.
- Semaforová mapa EÚ stanovená v prílohe k odporúčaniu a príslušné odkazy na ňu v bodoch 17 až 19 sa odstránia vrátane príslušných odkazov na „tmavočervené“ oblasti.
- Bod o FVC sa prispôbi tak, aby bol v súlade s oznámením Komisie z 2. septembra 2022 a aby sa členským štátom odporúčalo, aby nevyžadovali predkladanie FVC pri ceste s využitím súkromnej prepravy alebo pešej chôdze.

Návrh

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa mení odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 21 ods. 2, článok 168 ods. 6 a článok 292 prvú a druhú vetu,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Rada 25. januára 2022 prijala odporúčanie (EÚ) 2022/107 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475¹. Odporúčanie (EÚ) 2022/107 sa v oblasti obmedzení voľného pohybu v súvislosti s pandemiou COVID-19 riadi individuálnym prístupom, keďže sa v ňom stanovuje, že na osobu, ktorá má platný preukaz vydaný na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953² (ďalej len „digitálny COVID preukaz EÚ“), by sa v zásade nemali vzťahovať žiadne ďalšie obmedzenia, ako sú testy alebo karanténa, a to bez ohľadu na miesto jej odchodu v rámci Únie. Od osôb, ktoré nemajú platný digitálny COVID preukaz EÚ, by sa mohlo vyžadovať, aby pred príchodom alebo najneskôr 24 hodín po príchode absolvovali test. Odporúčaním (EÚ) 2022/107 sa zároveň prispôsobila metodika semaforovej mapy znázorňujúcej epidemiologickú situáciu v rámci celej Únie na regionálnej úrovni, ktorá bola zavedená odporúčaním Rady (EÚ) 2020/1475³ a uverejňovalo ju Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb na týždennej báze.
- (2) Dňa 25. novembra 2021, keď Komisia prijala svoj návrh⁴, ktorý bol neskôr prijatý ako odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107, bola epidemiologická situácia týkajúca sa pandémie COVID-19 výrazne odlišná od dnešnej. V tom čase v Únii stále prevládal variant delta, ktorý vyvolával značné obavy. O viac než desať mesiacov neskôr sa

¹ Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/107 z 25. januára 2022 o koordinovanom prístupe na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475 (Ú. v. EÚ L 18, 27.1.2022, s. 110).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/953 zo 14. júna 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 211, 15.6.2021, s. 1).

³ Odporúčanie Rady (EÚ) 2020/1475 z 13. októbra 2020 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19 (Ú. v. EÚ L 337, 14.10.2020, s. 3).

⁴ Návrh odporúčania Rady o koordinovanom prístupe s cieľom uľahčiť bezpečný voľný pohyb počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie (EÚ) 2020/1475 [COM(2021) 749 final].

dominantným variantom v Únii (v podobe rôznych subvariantov) stal vysoko prenosný variant omikron.

- (3) Omikron vedie v porovnaní s predchádzajúcim variantom delta k menej závažnému priebehu ochorenia, čo možno aspoň čiastočne pripísať ochrannému účinku očkovania a predchádzajúcej infekcie⁵. V dôsledku toho a v kombinácii s vyššou mierou ochrany vyplývajúcou z očkovania a predchádzajúcich infekcií je tlak na systémy zdravotnej starostlivosti momentálne na zvládnuteľnej úrovni, a to aj v čase krátkodobých vrcholov epidémie, medzi ktoré patrila napríklad vlna spôsobená subvariantmi omikron BA.4 a BA.5 počas leta 2022.
- (4) Akékoľvek obmedzenia voľného pohybu zavedené v reakcii na pandémiu COVID-19 nesmú presahovať rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na ochranu verejného zdravia. Ako sa uvádza v bodoch 1 a 2 odporúčania (EÚ) 2022/107, všetky takéto opatrenia by sa mali v súlade so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti zrušiť hneď, keď to umožní epidemiologická situácia. Do augusta 2022 všetky členské štáty zrušili všetky opatrenia ovplyvňujúce voľný pohyb osôb v Únii vrátane požiadavky, aby cestujúci mali digitálny COVID preukaz EÚ.
- (5) Preto by sa mal prístup stanovený v odporúčaní (EÚ) 2022/107 upraviť. Odporúčanie by sa malo predovšetkým zmeniť tak, aby sa v ňom uvádzalo, že členské štáty by v zásade nemali zavádzať žiadne obmedzenia voľného pohybu osôb súvisiace s pandémiou na základe ochrany verejného zdravia. Vlna z leta 2022 je príkladom toho, ako vysoká cirkulácia vírusu spôsobená vznikom nového znepokojujúceho variantu nemusí nutne viesť k výraznému tlaku na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti. Zvýrazňuje sa tým dôležitosť obozretného prístupu pri zvažovaní zavedenia obmedzení voľného pohybu osôb na základe počtu prípadov alebo na základe výskytu nového variantu.
- (6) Globálna pandémia COVID-19 sa však neskončila. Nie je možné vylúčiť nové vlny infekcií, ktoré môžu spôsobiť zhoršenie epidemiologickej situácie, a to aj v dôsledku vzniku nových znepokojujúcich variantov. Preto je dôležité pokračovať v koordinácii úsilia pri plánovaní pripravenosti v celej Únii. V rámci tohto úsilia Európsky parlament a Rada 29. júna 2022 predĺžili obdobie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2021/953 o digitálnom COVID preukaze EÚ do 30. júna 2023.
- (7) Predĺžením rámca digitálneho COVID preukazu EÚ sa zaručí, že občania Únie budú môcť naďalej využívať výhody interoperabilných a vzájomne uznávaných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia v situáciách, v ktorých by členské štáty mohli považovať za potrebné dočasne opäť zaviesť určité obmedzenia voľného pohybu z dôvodu ochrany verejného zdravia. Zároveň je dôležité zdôrazniť, že nariadenie (EÚ) 2021/953 v žiadnom prípade neukladá členským štátom povinnosť v súvislosti s uplatňovaním práva na voľný pohyb vyžadovať dôkaz o očkovaní, vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia.
- (8) Ak sa členský štát v reakcii na výrazné zhoršenie epidemiologickej situácie predsa len domnieva, že obmedzenia voľného pohybu sú potrebné na ochranu verejného zdravia a primerané, tieto obmedzenia by sa mali obmedziť výhradne na požiadavku, aby mali cestujúci platný digitálny COVID preukaz EÚ. Najmä osoby cestujúce v rámci Únie, ktoré majú platný digitálny COVID preukaz EÚ, by v takýchto situáciách nemali mať povinnosť podrobiť sa karanténe, samoizolácii ani ďalšiemu testovaniu. Pri stanovovaní toho, či by sa situácia mala kvalifikovať ako výrazné zhoršenie

⁵

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/latest-evidence/clinical>.

epidemiologickej situácie, by členské štáty mali zohľadniť predovšetkým tlak na ich systém zdravotnej starostlivosti v dôsledku ochorenia COVID-19, najmä z hľadiska počtu prijatých pacientov a pacientov už aktuálne hospitalizovaných v nemocniciach a na jednotkách intenzívnej starostlivosti. V tejto súvislosti Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb uverejňuje príslušné údaje o vývoji epidemiologickej situácie.

- (9) Vzhľadom na to, že domáce faktory za normálnych okolností viac ovplyvňujú epidemiologickú situáciu ako cezhraničné cestovanie, by členské štáty mali takisto posúdiť, či je pravdepodobné, že takéto obmedzenia budú mať pozitívny vplyv na epidemiologickú situáciu vrátane výrazného zníženia tlaku na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti. V takýchto situáciách môžu byť pri spomaľovaní šírenia ochorenia COVID-19 namiesto cestovných obmedzení účinné vnútroštátne nefarmaceutické opatrenia, ako je nosenie rúška, vetranie a obmedzenie fyzického kontaktu, ak sa vykonajú včas a komplexne a ak ich spoločnosť uplatní v dostatočnej miere⁶.
- (10) Pokiaľ ide o možnú požiadavku mať platný digitálny COVID preukaz EÚ, v odporúčaní (EÚ) 2022/107 by sa mali zohľadniť zmeny nariadenia (EÚ) 2021/953 zavedené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1034⁷. V prvom rade treba uviesť, že iné členské štáty môžu uznávať digitálne COVID preukazy EÚ vydané osobám, ktoré sa zúčastňujú na klinickom skúšaní vakcín proti ochoreniu COVID-19, a zrušiť pre ne obmedzenia voľného pohybu. Na účely uľahčenia výkonu práva na voľný pohyb občanov Únie, ktorí boli zaočkovaní vakcínou proti ochoreniu COVID-19, v prípade ktorej sa skončil proces WHO na zaradenie do zoznamu na núdzové použitie, sa členským štátom zároveň odporúča, aby uznávali digitálne COVID preukazy EÚ vydané na základe podania takýchto vakcín. Okrem toho teraz možno vydávať potvrdenia o vykonaní testu a potvrdenia o prekonaní ochorenia na základe laboratórnych antigénových analýz.
- (11) Vzhľadom na ich osobitnú situáciu alebo plnenie úloh zásadného významu by sa určité kategórie cestujúcich mali oslobodiť od prípadnej požiadavky mať digitálny COVID preukaz EÚ. Vzhľadom na aktuálnu bezpečnostnú situáciu je dôležité, aby boli v tomto zozname výslovne zahrnutí diplomati, pracovníci medzinárodných organizácií, osoby pozvané medzinárodnými organizáciami, ktorých fyzická prítomnosť je potrebná na riadne fungovanie týchto organizácií, vojenský personál, humanitárni pracovníci a pracovníci civilnej ochrany. V zozname by mali byť zahrnuté aj osoby uvedené v článku 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382⁸ a mal by byť v súlade s odporúčaním Rady (EÚ) 2022/XXXX⁹. Súčasne by to však členským štátom nemalo brániť v tom, aby týmto kategóriám osôb ponúkli možnosť očkovania a testovania.

⁶ Pozri aj oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom COVID-19 – Podpora pripravenosti a reakcie EÚ: pohľad do budúcnosti [COM(2022) 190 final].

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1034 z 29. júna 2022, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/953 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní proti ochoreniu COVID-19, o vykonaní testu a prekonaní tohto ochorenia (digitálny COVID preukaz EÚ) s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 37).

⁸ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁹ Odporúčanie Rady (EÚ) 2022/XXXX o koordinovanom prístupe k cestovaniu do Únie počas pandémie COVID-19, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady (EÚ) 2020/912 (Ú. v. EÚ L XX, Y.Z.2022, s. XX).

- (12) V záujme schopnosti rýchlej reakcie na novovznikajúce varianty SARS-CoV-2 by sa mala zachovať „núdzová brzda“, to znamená možnosť prijať ďalšie dodatočné opatrenia k digitálnemu COVID preukazu EÚ. Tento postup „núdzovej brzdy“ by sa mohol použiť v reakcii na vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť s cieľom spomaliť jeho šírenie formou cestovných obmedzení, získať čas na mobilizáciu núdzovej kapacity nemocníc a spustiť vývoj vakcín. Mohol by sa použiť aj v situáciách, keď sa epidemiologická situácia rýchlo a závažne zhorší spôsobom, ktorý naznačuje vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť.
- (13) Ak členský štát zavedie požiadavku na predloženie platného digitálneho COVID preukazu EÚ alebo ak prijme ďalšie opatrenia v súlade s postupom núdzovej brzdy, mal by o tom bezodkladne informovať Komisiu a ostatné členské štáty prostredníctvom siete integrovanej politickej reakcie na krízu (ďalej len „IPCR“) a poskytnúť informácie o dôvodoch, očakávanom vplyve, nadobudnutí účinnosti a dĺžke trvania akýchkoľvek takýchto cestovných obmedzení. Mal by pritom uviesť aj informácie, prečo je zavedenie týchto cestovných obmedzení v súlade so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti, napríklad z dôvodu osobitej geografickej situácie príslušného členského štátu alebo mimoriadnej zraniteľnosti jeho vnútroštátneho systému zdravotnej starostlivosti. Zároveň by sa tak mal zaistiť súlad s pravidlami o cestovaní z tretích krajín.
- (14) V záujme získania včasných, relevantných a reprezentatívnych informácií o vzniku a cirkulácii znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantov vyžadujúcich si pozornosť by členské štáty mali posudzovať cirkuláciu rôznych variantov SARS-CoV-2 v rámci komunity tak, že vyberú reprezentatívne vzorky na sekvenovanie, vykonajú genetickú charakterizáciu a nahlásia výsledky typizácie variantov v súlade s usmernením o sekvenovaní, ktoré vydalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb¹⁰.
- (15) Naďalej je dôležité zaistiť aj to, aby informácie o akýchkoľvek nových opatreniach boli čo najskôr verejne dostupné. Ako uviedla Komisia vo svojom oznámení z 2. septembra 2022¹¹, členské štáty by skutočne mali robiť maximum pre to, aby boli potenciálni cestujúci dobre informovaní o možných cestovných obmedzeniach, ktorým môžu čeliť pri vstupe do iného členského štátu. Webová platforma Re-open EU zostáva hlavným referenčným bodom pre každého, kto cestuje v rámci Únie.
- (16) Je vhodné skončiť s používaním semaforovej mapy, ktorú uverejňovalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb od prijatia odporúčania (EÚ) 2020/1475 v októbri 2020. Vzhľadom na epidemiologický vývoj bola metodika tejto mapy viackrát upravená. Jej posledná iterácia, ktorá používala 14-dňovú mieru oznámených prípadov váženú podľa zaočkovanosti, vychádzala zo skúseností s variantom delta. Vysoký počet infekcií spôsobených variantom omikron viedol k tomu, že veľká časť mapy bola „tmavočervená“, hoci všetky členské štáty zrušili obmedzenia voľného pohybu. Keďže členské štáty upravili svoje režimy testovania, viacero regiónov bolo označených ako „tmavosivá“, keďže nahlasovaná miera testovania klesla pod hranicu stanovenú v odporúčaní (EÚ) 2022/107. Toto nové zameranie stratégií testovania

¹⁰ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/methods-detection-and-characterisation-sars-cov-2-variants-second-update>.

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Reakcia EÚ na COVID-19: príprava na jeseň a zimu 2023 [COM(2022) 452 final].

smerom k reprezentatívnym vzorkám obyvateľstva sa v dohľadnej budúcnosti nezmení. V dôsledku toho semaforová mapa už viac primerane neodráža epidemiologickú situáciu v Únii. Na základe diskusií s členskými štátmi a Komisiou Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb už v júli 2022 dočasne pozastavilo uverejňovanie tejto mapy.

- (17) V dôsledku toho by sa spolu so semaforovou mapou mali z odporúčania (EÚ) 2022/107 odstrániť aj odkazy na osobitné ďalšie opatrenia pre osoby cestujúce z „tmavočervených“ oblastí.
- (18) Povinné predkladanie formulárov na vyhľadanie cestujúceho (ďalej len „FVC“) v súvislosti s cestovaním v rámci EÚ na účely vyhľadávania kontaktov predstavuje dodatočnú požiadavku pri výkone práva na voľný pohyb. Takáto požiadavka je preto oprávnená len vtedy, keď je to nevyhnutné a primerané. Členské štáty by nemali požadovať predkladanie FVC najmä od cestujúcich, ktorí využívajú súkromnú prepravu, či už automobil, bicykel alebo pešiu chôdzu. Dôvod je ten, že expozícia takýchto cestujúcich je nevyhnutne menej intenzívna ako v prípade verejnej dopravy a že zvyčajne poznajú identitu osôb, ktoré cestujú s nimi.
- (19) Zároveň v prípade, že členské štáty budú chcieť aktivovať vyhľadanie kontaktov cezhraničných cestujúcich, majú na výmenu údajov o cestujúcich k dispozícii spoločné nástroje, napríklad digitálny formulár EÚ na vyhľadanie cestujúceho a platformu na výmenu informácií o FVC, pričom cieľom je zlepšiť možnosti vyhľadávania kontaktov zo strany členských štátov a zároveň obmedziť zaťaženie cestujúcich a prevádzkovateľov dopravy. Ak to umožňuje vnútroštátne právo a v súlade s pravidlami o ochrane údajov by členské štáty mohli na účely vyhľadávania kontaktov takisto zväžiť použitie existujúcich údajov o cestujúcich, aby sa vyhlí potreba predkladania FVC.
- (20) Komisia by s podporou Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb mala pokračovať v pravidelnom preskúmaní odporúčania (EÚ) 2022/107 a svoje zistenia by mala posilať Rade na zváženie spolu s prípadným návrhom na zmenu odporúčania,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

Odporúčanie (EÚ) 2022/107 sa mení takto:

- 1. Za bodom 10 sa nadpis „Koordinovaný rámec na uľahčenie bezpečného voľného pohybu počas pandémie COVID-19“ nahrádza takto:
„Koordinovaný rámec týkajúci sa voľného pohybu počas pandémie COVID-19“.
- 2. Bod 11 sa nahrádza takto:
„11. Členské štáty by nemali ukladať žiadne obmedzenia práva na voľný pohyb osôb súvisiace s pandemiou z dôvodov ochrany verejného zdravia, s výnimkou situácií uvedených v bodoch 11a a 22.“
- 3. Vkladajú sa tieto body 11a, 11b a 11c:
„11a. Bez toho, aby bol dotknutý postup núdzovej brzdy uvedený v bode 22, by členský štát mal zaviesť obmedzenia práva na voľný pohyb osôb súvisiace s pandemiou z dôvodov ochrany verejného zdravia len v súlade so všeobecnými zásadami uvedenými v bodoch 1 až 10 a v reakcii na závažné zhoršenie epidemiologickej situácie.

Pri stanovovaní toho, či by sa situácia mala na účely prvého pododseku kvalifikovať ako výrazné zhoršenie, by členské štáty mali zohľadniť predovšetkým tlak na ich systémy zdravotnej starostlivosti v dôsledku ochorenia COVID-19, najmä z hľadiska počtu prijatých pacientov a pacientov už aktuálne hospitalizovaných v nemocniciach a na jednotkách intenzívnej starostlivosti.

Dotknutý členský štát by mal pred zavedením takýchto obmedzení posúdiť, či je pravdepodobné, že budú mať pozitívny vplyv na epidemiologickú situáciu vrátane výrazného zníženia tlaku vyvíjaného na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti.

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb by malo členské štáty a Komisiu pravidelne informovať o vývoji epidemiologickej situácie.

11b. Ak členský štát zavedie obmedzenia v súlade s bodom 11a, od cestujúcich by sa malo požadovať len to, aby mali platný digitálny COVID preukaz EÚ, vydaný v súlade s nariadením (EÚ) 2021/953, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bode 12.

V tejto súvislosti by sa mali uplatňovať tieto výnimky:

- a) výnimky z požiadavky mať platný digitálny COVID preukaz EÚ stanovené v bode 16;
- b) dodatočné opatrenia prijaté v súlade s postupom núdzovej brzdy stanoveným v bode 22 s cieľom oddialiť šírenie nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantov vyžadujúcich si pozornosť.

11c. Ak členský štát zavedie obmedzenia v súlade s bodom 11a, mal by o tom bezodkladne a náležite informovať Komisiu a ostatné členské štáty prostredníctvom siete integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR). Členský štát by mal na uvedený účel poskytnúť tieto informácie:

- a) dôvody takejto požiadavky vrátane jej súladu so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti;
- b) odhad očakávaného vplyvu takejto požiadavky na epidemiologickú situáciu, a to aj z hľadiska tlaku vyvíjaného na vnútroštátne systémy zdravotnej starostlivosti;
- c) nadobudnutie účinnosti a dĺžka trvania takejto požiadavky.

Takéto obmedzenia by sa mali navyše prediskutovať v rámci siete IPCR, a to aj s cieľom zaistiť súlad s odporúčaním (EÚ) 2022/XXXX.“

4. Bod 12 sa nahrádza takto:

„12. Tieto digitálne COVID preukazy EÚ by sa mali uznávať, ak ich pravosť, platnosť a integritu možno overiť:

- a) potvrdenia o očkovaní vydané v súlade s nariadením (EÚ) 2021/953 pre vakcínu proti ochoreniu COVID-19, na ktorú sa vzťahuje článok 5 ods. 5 prvý pododsek uvedeného nariadenia alebo pre vakcínu proti ochoreniu COVID-19, v prípade ktorej sa skončil proces WHO na zaradenie do zoznamu na núdzové použitie, pričom z týchto potvrdení vyplýva, že ich držiteľ:
 - dokončil primárnu vakcinačnú sériu a od poslednej dávky uplynulo aspoň 14 dní alebo
 - dostal jednu alebo viacero posilňovacích dávok po dokončení primárnej vakcinačnej série,

za predpokladu, že ešte neuplynulo obdobie uznávania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/953.

Členské štáty by takisto mohli uznávať potvrdenia o očkovaní vydané pre iné vakcíny proti ochoreniu COVID-19, na ktoré sa vzťahuje článok 5 ods. 5 druhý pododsek nariadenia (EÚ) 2021/953 alebo potvrdenia o očkovaní vydané v súlade s článkom 5 ods. 5 štvrtým pododsekom nariadenia (EÚ) 2021/953.

Na základe ďalších vedeckých dôkazov by Komisia mala pravidelne prehodnocovať prístup stanovený v písmene a);

- b) potvrdenia o vykonaní testu vydané v súlade s nariadením (EÚ) 2021/953, v ktorých sa uvádza negatívny výsledok testu, získané:
- najviac 72 hodín pred príchodom v prípade molekulárneho testu amplifikácie nukleových kyselín (NAAT) alebo
 - najviac 24 hodín pred príchodom v prípade antigénového testu uvedeného v spoločnom zozname antigénových testov na COVID-19 pre EÚ, ktorý schválil Výbor pre zdravotnú bezpečnosť¹².

Na účely cestovania pri uplatňovaní práv na voľný pohyb by členské štáty mali uznávať obidva typy testov.

Členské štáty by sa mali snažiť zabezpečiť, aby sa potvrdenia o vykonaní testu vydávali čo najskôr po odbere testovanej vzorky;

- c) potvrdenia o prekonaní ochorenia vydané v súlade s nariadením (EÚ) 2021/953, za predpokladu, že ešte neuplynulo obdobie uznávania stanovené v uvedenom nariadení.“

5. Bod 15 sa nahrádza takto:

„15. Ak členský štát zavedie požiadavku mať platný digitálny COVID preukaz EÚ, mohlo by sa od osôb, ktoré ho nemajú, požadovať, aby pred príchodom alebo najneskôr 24 hodín po príchode podstúpili test NAAT alebo antigénový test uvedený v spoločnom zozname antigénových testov na COVID-19 pre EÚ. Nevzťahuje sa to na osoby oslobodené od požiadavky byť držiteľom digitálneho COVID preukazu EÚ v súlade s bodom 16.“

6. V bode 16 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) cestujúci, ktorí plnia úlohy zásadného významu alebo nevyhnutne musia cestovať, a to najmä:

- pracovníci v doprave alebo poskytovatelia dopravných služieb vrátane vodičov a posádok nákladných vozidiel prepravujúcich tovar na použitie na danom území, ako aj vozidiel, ktoré cez územie iba tranzitujú,
- zdravotnícki pracovníci,
- pacienti cestujúci z naliehavých zdravotných alebo rodinných dôvodov,
- diplomati, pracovníci medzinárodných organizácií, osoby pozvané medzinárodnými organizáciami, ktorých fyzická prítomnosť je potrebná na riadne fungovanie týchto organizácií, vojenský personál, humanitárni

¹² Dostupné tu: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/high-quality-covid-19-testing_en

pracovníci, pracovníci civilnej ochrany a osoby, na ktoré sa vzťahuje článok 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/382¹³,

- tranzitní cestujúci,
- námorníci.“

7. Za bodom 16 sa nadpis „Semaforová mapa EÚ a výnimky a z nich vychádzajúce dodatočné opatrenia“ vypúšťa.

8. Body 17, 18 a 19 sa vypúšťajú.

9. V bode 20 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb by na účely podpory členských štátov malo naďalej uverejňovať informácie a údaje o znepokojujúcich variantoch vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantoch vyžadujúcich si pozornosť.“

10. Body 21, 22 a 23 sa nahrádzajú takto:

„21. Členské štáty by mali posúdiť cirkuláciu rôznych variantov SARS-CoV-2 v rámci komunity tak, že vyberú reprezentatívne vzorky na sekvenovanie, vykonajú genetickú charakterizáciu a nahlásia výsledky typizácie variantov v súlade s usmernením o sekvenovaní, ktoré vydalo Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb.

22. Ak v reakcii na vznik nových znepokojujúcich variantov vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantov vyžadujúcich si pozornosť členský štát požaduje od cestujúcich vrátane držiteľov digitálneho COVID preukazu EÚ, aby sa po vstupe na jeho územie podrobili karanténe alebo samoizolácii alebo aby sa otestovali na infekciu vírusom SARS-CoV-2, alebo ak držiteľom takýchto preukazov uloží iné obmedzenia, mal by o tom bezodkladne informovať Komisiu a ostatné členské štáty, a to aj poskytnutím informácií uvedených v článku 11a tohto odporúčania a v článku 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/953. Ak je to možné, takéto informácie by sa mali poskytnúť 48 hodín pred zavedením takýchto nových obmedzení. Takéto opatrenia by sa vždy, keď je to možné, mali obmedziť na regionálnu úroveň.

To by malo platiť aj v situáciách, keď sa epidemiologická situácia rýchlo a závažne zhorší spôsobom, ktorý naznačuje vznik nového znepokojujúceho variantu vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variantu vyžadujúceho si pozornosť.

23. Ak členský štát aktivuje núdzovú brzdu a v dôsledku toho vyžaduje, aby pracovníci v doprave a poskytovatelia dopravných služieb absolvovali test na infekciu COVID-19, mali by sa použiť rýchle antigénové testy a nemala by sa vyžadovať karanténa; tento postup by nemal viesť k narušeniu dopravy. Ak by došlo k narušeniu dopravy alebo dodávateľského reťazca, členské štáty by mali bezodkladne zrušiť alebo odvolať akékoľvek takéto požiadavky na systematické testovanie, aby sa zachovalo fungovanie „zelených jazdných pruhov“. Okrem toho by sa od iných kategórií cestujúcich, na ktorých sa vzťahuje bod 16 písm. a) a b), nemalo vyžadovať, aby sa podrobili karanténe alebo samoizolácii.

11. V bode 24 sa druhý pododsek nahrádza takto:

¹³ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

„Komisia môže na základe pravidelného posudzovania nových dôkazov o variantoch vykonávaného Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb a na základe analýz poskytnutých európskou expertnou skupinou expertov pre varianty vírusu SARS-CoV-2 navrhnúť aj diskusiu v rámci Rady o novom znepokojujúcom variante vírusu SARS-CoV-2 alebo jeho variante vyžadujúcom si pozornosť.“

12. Bod 27 sa nahrádza takto:

„27. Ak členské štáty v kontexte bodu 11a alebo 22 požadujú, aby osoby cestujúce na ich územie prostriedkami hromadnej dopravy s vopred prideleným sedadlom alebo kabínou predkladali formuláre na vyhľadanie cestujúceho („FVC“) na účely vyhľadávania kontaktov v súlade s požiadavkami na ochranu údajov, mali by na tento účel využívať digitálny formulár EÚ na vyhľadanie cestujúceho, ktorý bol vyvinutý v rámci akcie EU Healthy Gateways¹⁴, a mali by sa pripojiť k platforme na výmenu informácií o FVC, aby zlepšili svoje možnosti cezhraničného sledovania kontaktov pre všetky druhy dopravy. Členské štáty by nemali požadovať predkladanie FVC v prípade cesty s využitím súkromnej prepravy. Ak to umožňuje vnútroštátne právo a v súlade s pravidlami o ochrane údajov by členské štáty mohli na účely vyhľadávania kontaktov takisto zvážiť použitie existujúcich údajov o cestujúcich.“

13. Body 29 a 30 sa nahrádzajú takto:

„29. V súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) 2021/953 by členské štáty mali príslušným zainteresovaným stranám a širokej verejnosti poskytnúť jasné, komplexné a včasné informácie o všetkých opatreniach, ktoré majú vplyv na právo na voľný pohyb, a o všetkých sprievodných požiadavkách, ako je napríklad potreba vyplniť FVC. To zahŕňa aj informácie o zrušení alebo neexistencii takýchto požiadaviek. Tieto informácie by sa mali aj uverejňovať v strojovo čitateľnom formáte.

30. Tieto informácie by mali členské štáty pravidelne aktualizovať a mali by sa včas sprístupniť aj na webovej platforme Re-open EU. Členské štáty by mali prostredníctvom platformy Re-open EU poskytnúť aj informácie o akomkoľvek vnútroštátnom používaní digitálneho COVID preukazu EÚ.

Informácie o akýchkoľvek nových opatreniach by sa mali uverejniť čo najskôr a spravidla aspoň 24 hodín pred nadobudnutím účinnosti so zohľadnením skutočnosti, že v prípade epidemiologických núdzových situácií je potrebná určitá flexibilita.“

14. Príloha sa vypúšťa.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*

¹⁴ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>.